

Słowo wstępne

Tom studiów o narodzinach romantyzmu w Polsce i na świecie jest kontynuacją cyklu poznańskich sympozjów poświęconych literaturze i kulturze romantycznej, któremu patronuje osoba Profesora Zofii Trojanowiczowej. Znajdują się w nim artykuły prezentowane jako referaty na IV Sympozjum, które odbyło się jesienią 2022 roku w Poznaniu.

Książka składa się z dwóch części. W pierwszej, zatytułowanej „Pamięć Miasta”, zebrano artykuły poświęcone romantycznemu Wilnu z czasów wczesnej twórczości Adama Mickiewicza i pochodzącym z tego okresu utworom poety – *Balladom i romansom* oraz *Dziadom*. Teksty dotyczą misteryjnej semantyki Wilna w *Dziadach*, liberalnych idei w piśmiennictwie warszawskim i wileńskim, a także tematyki podróży (w periodykach wileńskich). Są tu artykuły o przedmowie do *Ballad i romansów*, o roli pamięci i śmierci w tym cyklu wierszy, o związkach *Widowiska* z teatrem pierwszych dekad XIX wieku. Wilno jest rozpatrywane jako centrum, prowincja i peryferium.

Część druga, nosząca tytuł „W poszukiwaniu źródeł”, skupia teksty dotyczące innych źródeł romantyzmu – twórczości Kazimierza Brodzińskiego i Antoniego Malczewskiego, problematyki narodzin romantyzmu amerykańskiego, przełomowego znaczenia *III Symfonii* Beethovena w historii muzyki, metafizycznych kontekstów wiersza Mickiewicza *Hymn na dzień Zwinstowania N. P. Maryi* i tradycji antycznej w *Panu Tadeuszu*, a także narodzin wyobraźni populistycznej. Są tu także wypowiedzi o polskich i rosyjskich przepisaniach Schillerowskich ballad oraz przyjaźni Mickiewicza i Piotra Wiaziemskiego w kontekście przekładu na język rosyjski *Sonetów krymskich*. Część tę zamyka artykuł o Schległowskiej koncepcji „progresywnej poezji uniwersalnej” we współczesnej literaturze niemieckiej.

Autorami artykułów są badacze literatury romantyzmu polskiego, a także niemieckiego, rosyjskiego i amerykańskiego, reprezentujący różne ośrodki uniwersyteckie w Polsce i za granicą (Niemcy, Szwajcaria). Organizatorzy IV Sympozjum skupieni w Zakładzie Literatury Romantyzmu Instytutu Filo-

logii Polskiej UAM, planując to naukowe spotkanie o narodzinach romantyzmu, korzystali z licznych inspiracji, które wynikają z dokonań Profesor Zofii Trojanowiczowej na polu regionalistyki literackiej. Warto tu przypomnieć pamiętną konferencję krajoznawczo-naukową „Z Nowogrodka do Śmiełowa”, zorganizowaną przez Panią Profesor w 1993 roku. Przyświecał jej cel rekonstrukcji szlaku Mickiewicza w Nowogrodzyczynie i Wielkopolsce. Naszym obradom towarzyszył wtedy czar odkrywania miejsc związanych z wczesną twórczością autora *Ballad i romansów*.

Redaktorzy